



eKSpreSOWy przegląd wydarzeń

Trwa ocena formalna i merytoryczna wniosków, które dotyczą przedsięwzięć starających się o współfinansowanie i współorganizację przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich. Jednocześnie trwa dyskusja o plusach i minusach obecności Polski w Unii Europejskiej. Dlatego poprosiliśmy wicemarszałek Janinę Ewę Orzełowską o kilka słów podsumowania i oceny.

Trzy pytania do...

...Janiny Ewy Orzełowskiej – wicemarszałek nadzorującej działalność KSOW w województwie mazowieckim



Kiedy Unia ponad jednostkowy interes kraju członkowskiego postawiła europejską solidarność i dialog, a kraj członkowski nie przyjmuje do wiadomości jej zastrzeżeń i wątpliwości, coraz częściej pojawia się pytanie – po co nam ta Unia?

Mnie wystarczają dane obiektywne – liczby i wskaźniki, bo pokazują, jak wielki wkład w rozwój Polski i Mazowsza mają środki europejskie. I jak wiele udało się z nimi zrobić. Zatem przypomnijmy. W skali kraju, według ARIMR, Wspólnota przekazała rolnikom łącznie ponad 65 mld zł w ramach 23 różnych działań starego PROW. Największym zainteresowaniem cieszyło się wsparcie udzielane z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Skorzystało z niego ponad 52 tys. rolników – kupili nowy sprzęt, zmodernizowali budynki inwentarskie; w niebyt odchodzą eternit i słoma na dachach. To efekty widoczne gołym okiem. By ułatwić przejmowanie lub zakładanie gospodarstw rolnych przez osoby młode o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, przyznano pomoc ponad 27 tys. młodych rolników. Dokonuje się zatem pożądana zmiana pokoleniowa, a seniorzy mają możliwość godnego odpoczynku. Pomoc finansową na realizację przedsięwzięć modernizujących zakłady przetwórcze i poprawiających jakość rynków hurtowych wypłacono ponad 1050 firmom z sektora rolno-spożywczego. Zyskały one nowoczesne linie technologiczne i zanotowały znaczący wzrost produkcji. Poprzedni PROW umożliwił także odbudowę zniszczonych gospodarstw rolnych.

Ponad 6 tys. gospodarstw, które ucierpiały w wyniku klęsk żywiołowych, otrzymało pomoc na odtworzenie produkcji. Wsparciem objęto 1287 grup producentów rolnych. Przewodniczący Komisji Rolnictwa Sejmiku Województwa Mazowieckiego Leszek Przybytniak niemal w każdej rozmowie podkreśla zalety ich powstawania. Środki z PROW 2007–2013 poprawiły również estetykę polskich wsi i jakość życia jej mieszkańców. W ciągu

7 lat realizacji programu w skali kraju powstało lub zostało zmodernizowanych i wyposażonych w niezbędne sprzęty 3,8 tys. świetlic wiejskich, ośrodków rekreacyjnych i sportowych, zbudowano 17 tys. km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach wiejskich oraz 38 tys. kanalizacji w zagrodach rolników. Wystarczy też porównać nakłady na PROW z budżetami np. województw.

W takim razie – czym może pochwalić się Mazowsze?

Nie po raz pierwszy przypominamy, że dzięki PROW 2007–2013 na Mazowszu zrealizowano inwestycje za około 1,3 mld zł (przy budżecie województwa na poziomie około 600 mln euro). PO RYBY to projekty za około 17 mln zł. Trzeba o tym pamiętać, zwłaszcza wtedy, gdy ktoś bezmyślnie rzuca pytanie – po co nam ta Unia? Chociażby po 1213 km wybudowanych nowych sieci wodociągowych, 1374 km sieci kanalizacyjnych, 55 nowych oczyszczalni ścieków i ponad 14 tys. kanalizacji zagrodowych. Dzięki środkom europejskim mamy 24 zmodernizowane targowiska, 1130 wybudowanych, przebudowanych i wyposażonych świetlic wiejskich, 529 zagospodarowanych centrów wsi i przestrzeni publicznej czy 475 wybudowanych lub wyremontowanych obiektów sportowych bądź placów zabaw. Do tego 162 urządzone tereny zielone, 619 obiektów małej architektury i infrastruktury turystycznej, 87 zrewitalizowanych budynków zabytkowych i muzeów, ale też nie-



zliczoną liczbę imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, szkoleń i przedsięwzięć edukacyjnych czy projektów dotyczących kultywowania miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów. A przecież to tylko wycinek funduszy UE – PROW 2007–2013. Należy także pamiętać o pozostałych regionalnych programach operacyjnych czy sektorowych. Kto tego nie dostrzega, albo o tym zapomina, musi mieć w sobie dużo złej woli.

A przyszłość?

Przedział 2014–2020 to środki bardzo zbliżone do poprzedniego okresu planowania. Pytanie, czy będą równie skutecznie wydawane i z pożytkiem dla obywateli. Wiele zależy od przygotowania merytorycznego samych wdrażających, od przyjętych na szczeblu krajowym rozwiązań, od woli współpracy, dialogu, wzajemnego szacunku.

Plan finansowy dla PROW 2014–2020 (według działań, poddziałań)

Działanie/poddziałanie/typ operacji	Budżet ogółem (euro)
Transfer wiedzy i działalność informacyjna	58 001 302
Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	75 002 515
Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	33 004 179
Modernizacja gospodarstw rolnych	2 401 064 486
Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	61 500 000
Inwestycje w gospodarstwach położonych na Obszarach Szczególnie Narażonych (OSN)	37 500 000
Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	693 070 461
Scalenia gruntów	138 994 740
Przywracanie potencjału produkcji rolnej i działania zapobiegawcze	414 981 968
Premie dla młodych rolników	717 997 734
Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	413 939 978
Restrukturyzacja małych gospodarstw	882 980 666
Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych	64 999 372
Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	130 000 317
Targowiska – podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich	74 966 634
Odnowa wsi – podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich	1 000 000 049
Tworzenie grup i organizacji producentów	402 987 547
Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	1 184 062 782
Rolnictwo ekologiczne	699 961 515
Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi ograniczeniami	2 165 998 652
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych	300 997 069
Współpraca	57 999 730
LEADER	734 999 913
Pomoc techniczna	208 283 391
Renty strukturalne – zobowiązania	560 000 000
RAZEM PROW 2014–2020	13 513 295 000

Piotr Marzec, Marcin Rzońca
Biuro Regionalne Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

